

SENIOR

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

61-480 Poznań, ul. Wilków Morskich 23/25 tel. 503 695 023, e-mail: seniorzy@zhp.wlkp.pl

NUMER 199 (12) 2022

GRUDZIĘŃ 2022

„Kolęda polska”

Kolędo polska zamknięta w najprostszych nutach i słowach
 królujesz w domach na święta, by ludzi wzruszać od nowa.
 Tak wiele się teraz dzieje i wokół tyle jest złego -
 Kolędo daj nam nadzieję doczekać jutra lepszego. /z netu/

1.JUBILEUSZE

95 LAT – Hm. Zenon Wechmann urodził się w 1927 r. w Poznaniu. W latach 1935-1939 był zuchem. Następnie wstąpił do V Hufca Harcerzy im. ks. J. Poniatowskiego w Poznaniu, a obecnie jest członkiem **Kręgu Seniorów Harcerskich „PIĄTACY”**. Podczas hitlerowskiej okupacji był przymusowym robotnikiem w niemieckich zakładach "Centra" w Poznaniu. Pracę łączył z nauką na tajnych kompletach i z działalnością patriotyczną. Po wojnie kontynuował naukę oraz aktywnie uczestniczył w życiu Związku Harcerstwa Polskiego, służył w "Poznańskiej Piątce". Kiedy władze PRL podjęły decyzję o likwidacji ZHP, wystąpił przeciwko włączeniu zuchów do Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej. W latach 1950-1952 podjął konspiracyjną działalność harcerską. Zaangażowana działalność patriotyczna oraz opór wobec komunistycznej władzy stały się przyczyną jego aresztowania w 1952 r. 23 stycznia 1953 r. Zenon Wechmann został skazany na karę 7 lat pozbawienia wolności, 3 lata utraty praw publicznych oraz pozbawienie mienia. Wyrok odsiadywał w zakładzie karnym w Rawiczu. Stosowano wobec niego przemoc fizyczną i psychiczną. Karę odbywał również w obozach pracy dla więźniów politycznych w Potulicach i Piechcinie-Bielawach. W lutym 1955 r. na mocy amnestii został warunkowo zwolniony z odbywania reszty kary. Ciężkie doświadczenia więzienne nie złamały jego charakteru ani woli prowadzenia dalszej działalności niepodległościowej. Brał czynny udział w Powstaniu Poznańskiego Czerwca 1956 r. W latach stanu wojennego działał w strukturach konspiracyjnych na rzecz internowanych oraz ich rodzin. Kolportował niezależne wydawnictwa. Aktywnie uczestniczył w licznych manifestacjach. Od samego początku aktywnie działa w pracach Wielkopolskiego Oddziału Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego 1939-1956. Jest wieloletnim wiceprezesem oraz prezesem tego związku, a także przewodniczy Wojewódzkiej Radzie Kombatantów i Osób Represjonowanych przy Marszałku Województwa Wielkopolskiego. Hm. Zenon Wechmann został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Wolności i Solidarności, medalem Weteran Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, Srebrnym Krzyżem za Zasługi dla ZHP z Rozetą z Mieczami, Krzyżem św. Jana Pawła II i bł. Ks. Stefana Kard. Wyszyńskiego.

90 LAT – Pwd. Maria Stróżyk od chwili wstąpienia do ZHP działała w 7 Drużynie Harcerzek w Miejskiej Górcie pełniąc funkcje zastępowej, przybocznej i kronikarki. Od chwili wstąpienia do Kręgu „Leszczyna” w 1999r. jest aktywną członkinią Kręgu. Prowadzi bardzo starannie od 2014 r. kronikę Kręgu zamieszczając w niej relacje z seniorskich zjazdów, rajdów, wycieczek, spotkań i innych imprez, w których w większości bierze udział. Była jedną z inicjatorek umieszczenia na Placu Kościuszki w Lesznie pamiątkowej tablicy zawierającej nazwiska druhów, którzy stracili życie w czasie II wojny światowej. Druhna HR Maria Stróżyk – jako wnuczka Wincentego

Brzeskwiniowicza – delegata z Miejskiej Górki w powiecie rawickim na Polski Sejm Dzielnicowy oraz inicjatora włączenia się tej miejscowości do Powstania Wielkopolskiego - bierze zawsze czynny udział w obchodach kolejnych rocznic Powstania w swoim mieście, w Lesznie oraz w miarę możliwości w Poznaniu. Odznaczona została między innymi odznaką „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie Harcerskiej”.

90 LAT – Druhá Aleksandra Musiałkiewicz-Gil urodziła się w grudniu 1932 roku w Poznaniu. Od chwili wstąpienia do ZHP, a było to w kwietniu 1945 roku działała w Żeńskiej Drużynie Harcerskiej „Bałtycka” im Zofii Kossak-Szczuckiej na Winiarach. Drużynową w tym okresie była druhá Regina Pawulkowska, a pierwsze zbiórki odbywały się w willi przy ul. Winiarskiej. Gdy na Winiarach zaczęła działać Szkoła Podstawowa nr. 27, jedna sala przeznaczona była na harcerskie spotkania. Na obozie harcerskim w Dusznikach Zdroju w roku 1947 złożyła Przyrzeczenie Harcerskie, a otrzymany w tym roku krzyż harcerski zachowała do dnia dzisiejszego, gdzie dumnie spoczywa na lewej stronie munduru jubilatki.

Druhá Aleksandra należy do **Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Szóstacy”** od roku 2014, gdzie jest czynnym uczestnikiem spotkań oraz corocznych zjazdów.

75 LAT – Pwd. Zdzisław Firlej wstąpił do ZHP w 1958 r. w Szamotułach. W czasie przerwy w służbie był wieloletnim sympatykiem Związku Harcerstwa Polskiego, za co otrzymał m.in. podziękowanie od byłego Komendanta Chorągwi Poznańskiej ZHP hm. Warchalewskiego, a od trzech lat jest czynnym członkiem Instruktorskiego Kręgu Seniorów „Dziewiątacy” w Poznaniu. Podczas zbiórek i wspólnych wydarzeń dał się poznać jako harcerz aktywny i chętny do działania. Wykazuje się wielką opiekuńczością wobec niesprawnych członków Kręgu. W roku 2020 złożył zobowiązanie instruktorskie, a za swój raport próby na pwd. otrzymał słowa uznania, przy czym KSI stwierdziła, że raport ten może być wzorem dla młodych probantów.

**NASZE SERDECZNE GRATULACJE
I ŻYCZENIA DLA JUBILATÓW -
PREZYDIUM WIELKOPOLSKIEJ RADY KSH i S**

2.RELACJE

„Każdy chętnie na zbiórkę przybywa, Tu młodości wskrzesisz czas”. Słowa „Pieśni seniorów harcerskich” przyświecały w czasie Zlotu Kręgów Seniorów Harcerskich zorganizowanego przez **Krań Seniorów Harcerskich Ziemi Trzemeszeńskiej**. Spotkanie odbyło się na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Jutrzenka” dnia **20 września 2022 roku w Gołąbkach**. Przyświecało mu hasło „Pamięć historii żyje w nas... Zasluzeni dla Ziemi Trzemeszeńskiej”. Zaproszone Kręgi Seniorów Harcerskich z Gniezna, Mogilna (2 kręgi), Słupcy, Janowca Wielkopolskiego stawily się na zaproszenie organizatorów w licznym gronie. Obecni byli także przedstawiciele Gminy Trzemeszno: burmistrz p. Krzysztof Dereziński, v- ce p. Dariusz Jankowski, przewodniczący R.M. p. Benedykt Nitka. Swoją obecnością uświetnił uroczystość także p. Wojciech Bisikiewicz, na co dzień opiekujący się Izbą Tradycji im. płk. Jana Kilińskiego, ubrany w strój Kilińskiego. Nie zabrakło Kom. Hufca ZHP Trzemeszno hm. Włodzimierza Losika oraz Honorowej Kom Hufca hm. Stanisławy Szymańskiej. Obecnych powitał komendant kręgu phm. Ireneusz Kasprzyk, który wyraził radość z okolicznościowego spotkania. Przedstawiciele gminy wręczyli przedstawicielom kręgów materiały reklamujące gminę. Około 50 uczestników obejrzało fragment filmu przygotowany przez członków kręgu przy wsparciu phm. Pauliny i Martyny Kwiatkowskich. Przedstawia on sylwetki 26 bohaterów m. in. Jana Kilińskiego, św. Wojciecha, Jerzego Waldorffa, czy Jana Weissa. Każdy z obecnych otrzymał płytę z pełnym nagraniem. W czasie miłego spotkania nie zabrakło wspólnych śpiewów całej sali i przy ognisku oraz poczęstunku. Spotkanie zakończyło się wspólnym kręgiem. Spotkanie zostało dofinansowane z otwartego konkursu ofert w zakresie Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. **phm. Martyna i Paulina Kwiatkowskie**

Pyry, grule, kartofle... Polska ziemniakami stoi – Dnia **11 października Harcerski Krań Seniorów „Wierna Brać” z Piły** spotkał się nad pięknym jeziorem Piaszczystym, aby uczcić święto piezzonego ziemniaka. Tego dnia dowiedzieliśmy się ciekawych rzeczy o tym popularnym u nas warzywie, gdyż jedna z druhen przygotowała ciekawą gawędę o pochodzeniu ziemniaka. Czy wiecie, że ziemniaki ponad 300 lat temu sprowadził do Polski król Jan III Sobieski? Z wyprawy wojennej przesał worek kartofli jako prezent dla swojej ukochanej królowej Marysienki. Statystycznie obecnie każdy z nas zjada ich około 100 kg rocznie. Odmian jadalnych (polskich i

zagranicznych) jest w Polsce ok. 140. Do najczęściej kupowanych należą Denar, Irga, Vineta, Melody i Gale. Na spotkaniu poznaliśmy też pyszne potrawy z ziemniaków przygotowane przez uczestników.

Był placek ziemniaczany (pyrczok, kartoflak), przepisu na niego domagali się wszyscy. Była smaczna sałatka ziemniaczana i ziemniaki pieczone w ognisku, a do nich oczywiście gzik. Piekliśmy też kiełbaski, a niektórzy i kromki chleba. Niestety nie umieliśmy wymyśleć ciast z ziemniaków na

słodko, więc do kawy był pyszny jabłecznik i ciasto drożdżowe ze śliwkami. Między tymi smakołykami trzeba było koniecznie pośpiewać. Pogoda dopisała, atmosfera również. Wszyscy podkreślali, że takie spotkania są nam koniecznie potrzebne, więc do zobaczenia.

hm. Maria Trzyna

Od redakcji – wszelkie wiadomości o ziemniakach bardzo ciekawie podane można znaleźć w poznańskim Muzeum Pyry, które zwiedzaliśmy na Złocie Chorągwi Wlkp. ZHP w czerwcu tego roku, a „na słodko” proponujemy plynclze z cukrem ☺ - pycha!

27 października, to nie była taka zwyczajna zbiórka **Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Płomień” w Czerwonaku**. Gościliśmy prezesa

Wielkopolskiego Oddziału Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego phm. Wawrzyńca Wierzejewskiego, oraz phm. Piotra Persa - członka tego towarzystwa. Dh Wawrzyniec opowiedział o

działalności Towarzystwa, a następnie udekorował hm. Marię Piechowiak odznaką honorową „Wierni Tradycji” za zasługi w upowszechnianiu wiedzy i pamięci o

powstaniu wielkopolskim 1918-1919. Druhna Maria jest przewodniczącą Hufcowej Komisji

Historycznej. Wydała książkę

opisującą historię harcerstwa w gminie Czerwonak „Wspomnijmy sobie...” Wyszukuje i kontaktuje się z

rodzinami powstańców wielkopolskich, aby uzyskać informacje o ich działalności i umieścić ich nazwiska na tablicy przy obelisku poświęconym powstańcom wielkopolskim w Czerwonaku. W drugiej części zbiórki oklejałymi znicze, które roznosiliśmy później na groby zmarłych instruktorów, powstańców wielkopolskich i zasłużonych dla Gminy Czerwonak.

hm. Gabriela Jaskulska

„Lecz oni ciągle przecież żywi, Nadal wytrwale są wśród nas, Ich dusze przy nas pozostały, Tylko ich ciała zabrał czas.” Modlitwę Harcerską, piosenki „Dym z jałowca”, „Już rozpało się ognisko”, „Gdy szedłem

raz od warty” i wiele innych piosenek harcerskich zaśpiewaliśmy druhnom i druhom, tym którzy spotykają się już w niebiańskim kręgu. Spacer po cmentarzu komunalnym i zapalanie świec pamięci był okazją do wspomnień o ich życiu i działalności harcerskiej.

hm. Anna Paluszak

Jak co roku **pod koniec października** udajemy się z wizytą na groby naszych przyjaciół, którzy odeszli na „wieczną wachtę”. W tym roku na dłuższy czas zatrzymaliśmy się przy grobie hm. Teodora Łagody na cmentarzu sołackim przy ulicy Lutyckiej. Hm. Teodor Łagoda był pierwszym hufcowym VI Hufca Poznań-Winiary im. Tadeusza Kościuszki, który obejmował swoją

działalnością tereny Winiar, Sołacza, Naramowic, Podolan, Strzeszyna oraz Winograd. Funkcję tę objął w grudniu 1946 roku. Rozwój harcerstwa na Winiarach wymagał pomieszczeń w których mogłaby się odbywać działalność harcerska. Zaistniała potrzeba budowy Domu Harcerza. Jednym z inicjatorów budowy harcówki i jej wielkim orędownikiem był dh. Teodor Łagoda, a budowa domu trwała w latach 1946-1948. Wiosną 1950 roku następuje rozwiązanie Związku Harcerstwa Polskiego, ale już w roku 1956 po „odwilży politycznej” odrodziło się ZHP, a druh Teodor został ponownie komendantem VI Hufca Poznań-Winiary. Z chwilą połączenia VI i VII Hufca w jeden Hufiec Poznań-Jeżyce im Stefana Czarnieckiego, druh Teodor przestał pełnić funkcję komendanta. Zmarł 26 grudnia 2002 roku.

Staraniem członków **Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Szóstacy” im. Tadeusza Kościuszki** w Mauzoleum Harcerstwa w Skulsku została umieszczona w czerwcu 2005 roku tabliczka epitafijna.

Anna Kuźma

2 listopada, jak co roku, spotkaliśmy się na Polanie Harcerza nad Maltą na zorganizowanym przez Hufiec ZHP Poznań Nowe Miasto w imieniu Chorągwi Wielkopolskiej Apelu Pamięci, by uczcić tych, których nie ma już z nami.

Był to czas refleksji i pamięci. Do Apelu wezwani zostali między innymi założyciele harcerstwa polskiego oraz harcerstwa w Wielkopolsce i Poznaniu, polegli w Powstaniu Wlkp., obu wojnach światowych oraz na innych polach chwały, zamordowani w obozach koncentracyjnych i innych miejscach kaźni oraz zmarli instruktorzy i seniorzy Chorągwi Wlkp. Po odczytaniu apelu seniorzy oraz przedstawiciele drużyn złożyli wieńce oraz znicze pod Pomnikiem Harcerzy.

5 listopada byliśmy „w odwiedzinach” u zmarłych druhów na cmentarzu Junikowskim. Zapaliliśmy znicze i umieściliśmy chorągiewki na grobach druhów z naszego Kręgu „OWAR”, jak zwykle u druha Pawła Napieralskiego i również u członków innych kręgów seniorów, w tym u druhny Anieli Gąsiorowicz z Uniejowa oraz u druha Bogdana Kucharskiego z Kręgu BEMAK w Poznaniu. Będący z nami pwd. Zdzisław Firlej z IKS

„Dziwiątacy” zawiózł nas potem na już nieczynny cmentarz przy ulicy Samotnej wyłączony z użytkowania po zakończeniu II wojny światowej, w maju 1945 roku – i tam na kilku bezimiennych grobach zapalił znicze.

Krąg Starszyny Harcerskiej „OWAR” – Poznań

Tradycyjnie 11 listopada Krąg „Szóstaków” obchodził kolejne święto odzyskania Niepodległości. Obchody zorganizowane były wspólnie przez Radę Osiedla Podolany, Szczep Herkulesa Podolany-Strzeszyn, parafię Matki Bożej Pocieszenia z Podolan i KSH „Szóstacy”. Uroczystości rozpoczęły się od Mszy św. „Za Ojczyznę”. Na początku poczty sztandarowe wprowadziły do kościoła Historyczny Sztandar z 1938 roku

6PDH oraz sztandar Szkoły Podstawowej nr 62 im. gen Stanisława Taczaka z Podolan. Po wprowadzeniu sztandarów odśpiewaliśmy Modlitwę Harcerską. Msza była koncelebrowana przez ks. kanonika Rafała Pierzchłę i kapelana Chorągwi Wielkopolskiej ZHP ks. pwd. Artura Wojczyńskiego. Lekcję na dzień św. Marcina odczytał pwd. Jarosław Gendera. Ks. kapelan Artur Wojczyński wygłosił ciekawą, mądrą homilię na temat patriotyzmu. Jednym z wątków tego kazania było stwierdzenie, że kiedy w geście patriotyzmu nie musimy oddawać swojego życia, to patriotyzmem jest uczciwe życie, uczciwa praca a nawet np. prawidłowa segregacja śmieci i odpadów. Po mszy udaliśmy się przy dźwiękach muzyki marszowej na ulicę Szarych Szeregów pod pomnik pomordowanych w czasie wojny poznańskich harcerzy. Pod Pomnikiem prowadzenie uroczystości przejęła hm. Ewa Zubieliak ze Szczepu Herkulesa. Po odśpiewaniu Hymnu Państwowego i wciągnięciu flagi na maszt nastąpiło, jak na zgromadzeniach harcerskich bywa, rozpalenie ogniska. Druhna Ewa powitała zgromadzonych, w tym przedstawiceli Rady Osiedla Podolany, Zarządu Osiedla Strzeszyn, ks. kanonika Rafała Pierzchłę i pwd. ks. Artura Wojczyńskiego, sekretarza wielkopolskiego wojewódzkiego

Zarządu Związku Kombatantów RP i Więźniów Politycznych, przedstawiciela Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów i Komendanta KSH „Szóstacy oraz innych gości. Hm. Bogusław Olejniczak - Prezes Oddziału Poznań-Północ Związku Kombatantów RP i Więźniów Politycznych w swoim wystąpieniu wspominał o domu przy ulicy Zakopiańskiej 42 na Podolanach. W tym domu, podczas konspiracyjnego opłątka w dniu 6 stycznia 1940 roku, zawiązała się Grupa Szarych Szeregów Poznań-Północ z komendantem druham Teodorem Łagodą. Przedstawiciel WR KSHiS – pwd. Jarosław Gendra przedstawił krótki rys historyczny

odzyskania niepodległości i na koniec zacytował słowa Marszałka Józefa Piłsudskiego który powiedział: ...”Naród, który nie szanuje swojej przeszłości, nie zasługuje na szacunek terażniejszości i nie ma prawa do przyszłości”... Podolańska poetka pani Anna Staśkowiak odczytała swój napisany na tę uroczystość wiersz, w którym nawiązała do obecnej sytuacji w jakiej znalazł się nasz wschodni sąsiad – Ukraina. Po złożeniu wieńców, kwiatów i zapaleniu zniczy część oficjalna zakończyła się wspólnym kręgiem, który objął również pomnik jako symboliczne połączenie się z tymi, którzy oddali

swoje życie za ojczyznę. 11 listopada to również dzień św. Marcina. Po części oficjalnej przenieśliśmy się do Hotelu Ilon, gdzie czekały nas ufundowane przez Pekabex rogalce świętomarcińskie i serwowane przez Ilon kawa i herbata. Rada Osiedla Podolany przygotowała Śpiewnik Patriotyczny. Odśpiewaliśmy wszystkie 22 pieśni przy akompaniamencie gitary druha Bogusia Olejniczaka. I tak w dobrych nastrojach zakończyliśmy obchody 104-tej rocznicy odzyskania Niepodległości naszej Ojczyzny.

pwd.Jarosław Gendra

11 LISTOPADA – po spełnieniu swoich obywatelskich obowiązków, wywieszeniu flag Polski i uczczeniu Święta Niepodległości na swoich lokalnych obchodach, udaliśmy się na zaproszenie **pani**

Hanny Sierockiej z Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Poznaniu na wydarzenie z okazji Imienin Ulicy pod nazwą: STARY, DOBRY ŚWIĘTY MARCIN, organizowane przez **Koalicję Święty Marcin** pod Alfami.

Można było skosztować tu gęsiny, rogali Marcińskich, grzanego wina oraz wysłuchać wielu koncertów, a także pośpiewać wraz z artystami - Sławomirem Olgierdem Krammem oraz Ksenią Shaushyvi. To właśnie dzięki śpiewom trafił do nas Komendant naszej

artystów trochę zmęczeni – ach, ten PESEL - rozeszliśmy się do domów. **Halina Mróz**

Chorągwi hm. Tomasz Kujaczyński, zjawiała się też jego zastępczyni – hm. Kinga Pelec, która przygotowywała się do wręczenia wyróżnień uczestnikom Rodzinnej Gry Miejskiej „Ach te gęsi” przygotowanej przez Chorągiew Wielkopolską ZHP. Po śpiewach, płąsach i wysłuchaniu wielu

Za Druhny i Druhów z Chorągwi Wlkp. ZHP, którzy odeszli na Wieczną Wartę zostały odprawione (wg. Wiadomości redakcji) msze św.:

1. Z inicjatywy Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów ZHP w

dni **27 października 2022 roku**, w kościele pod wezwaniem św. Jana Jerozolimskiego za Murami w Poznaniu o godzinie 11.00. Mszę tą prowadził Ks. prałat dr Paweł Deskur – proboszcz tutejszej parafii, który w kazaniu wspominał między innymi, że modlić się można nie tylko znanymi z religii słowami, ale także postępując zgodnie z przykazaniami – kochając ludzi i służąc im. Msza odprawiona została w intencji zmarłych druhen i druhowów Chorągwi Wielkopolskiej, którzy odeszli na wieczną wartę. Lekcję odczytał pwd. Jarosław Gendera, a organistce na chórze towarzyszyli druhowie hm. Bogusław Olejniczak i phm. Andrzej Konarkowski grający stosowne frazy na melodie harcerskie. Po uroczystej mszy spotkaliśmy się w salce parafialnej przy kawie i słodkościach przygotowanych przez Krąg Starszyny Harcerskiej „Owar” w Poznaniu. Do wspaniałego posiłku oraz gromkiego śpiewu przygrywał nam na gitarze druha Boguś, a na harmonii druha Andrzej. We wspaniałej „kondycji” duchowej opuszczaliśmy przyjazny nam harcerzom obiekt kościelny na Komandorii.

Anna Kuźma

2. Z inicjatywy Kręgu Seniorów „Leszczyna” w Lesznie - w dniu **2 listopada 2022 roku**, w kościele pod wezwaniem Antoniego Padewskiego o godz. 18.00.

3. Z inicjatywy **Instruktorskiego Kręgu Seniorów „Dziewiątacy”** - w dniu **12 listopada 2022 roku**, w kościele przy ulicy Bluszczowej w Poznaniu o godzinie 12.00. Kościół, którego konsekracja nastąpiła w 2003r. wybudowano na zabytkowym cmentarzu, poświęconym przeszło 100 lat temu – 1. września 1912 r. „Tu w strzępach wspomnień wiatrem smaganych miliony pereł łzawego różańca, bukiety modlitw rozdartych żalem, wędnących w ciszy grobnego szańca” różańca /fragment wiersza „Zamknięty epizod”.

Organizatorem tegorocznej uroczystości Zaduszkowej, jak podkreślił ksiądz Proboszcz, był IKS „DZIEWIĄTACY”. Dziękujemy przewodniczącej WR KSHiS hm. Gabrieli Jaskulskiej oraz Przyjaciołom z innych kręgów za uczestniczenie we mszy św. i późniejszym spotkaniu. Przed wielu laty zaproszono nas –

harcerzy – do wspomnianego kościoła. Mszę celebrował Proboszcz ks. Józef Matuszewski. Kapłan z powołania, sprawujący z dużym zaangażowaniem posługę przy ołtarzu. Podczas nabożeństw głosi zawsze mądre kazania, zachęcające wszystkich do zadumy i przemyśleń – dokąd zmierzamy? Fragment „Pisma Św.” odczytała druha Ania Jurewicz. Odczytała również nazwiska zmarłych Seniorów z „Dziewiątaków” na przestrzeni prawie 40 lat istnienia kręgu. Listę nazwisk uzupełniono później o tych druhow, którzy na wieczną wartę odeszli w ciągu ostatnich 2 miesięcy. Zachowajmy Ich na zawsze w naszych sercach i ciepłych wspomnieniach, ponieważ znicze kiedyś zgasną, kwiaty zwiędną, łyż obeschną. Na zakończenie przygotowaliśmy dla naszego Księdza niespodziankę. Przedtem laudację wygłosiła druha Wanda. Na wniosek hm. Kazimierza Łukaszewicza – komendanta Instruktorskiego Kręgu Seniorów „Dziewiątacy” ksiądz proboszcz Józef Matuszewski został wyróżniony

Krzyżem Świętego Jana Pawła II za zasługi i działanie na rzecz kościoła i wiary katolickiej, upamiętnianie pontyfikatu Papieża Św. Jana Pawła II oraz głoszenie nauk Prymasa Tysiąclecia Bł. Stefana Wyszyńskiego. Księdzu pogratulowano i obdarzono oklaskami. Wzruszony Proboszcz serdecznie podziękował, informując przy okazji, że jest to pierwsze i jedyne, jak dotąd, odznaczenie. Wyjątkowe odznaczenie ! Po uroczystości spotkaliśmy się wraz z Księdzem w salce parafialnej na poczęstunku przygotowanym przez nasze druhny. Dziękujemy! Wówczas zaśpiewaliśmy obecnym wśród nas Jubilatam 100 lat. Hm. Zenon Wechmann ukończył 95 lat , natomiast pwd. Zdzisław Firlej – 75. Aż nie do wiary... jak ten czas leci. Druhow uhonorowano także bukietami kwiatów. Na zakończenie druha hm. Kazimierz Łukaszewicz podziękował za udział w nabożeństwie i spotkaniu towarzyskim.

phm. Wanda Nowicka – Kozak

4. Z inicjatywy Kręgu Seniorów „Bezimienni w Gnieźnie – w dniu 13 listopada 2022 roku, w kościele pod wezwaniem św. Jerzego w Gnieźnie o godzinie 9.30. W dzień ten - po

dłuższej przerwie spowodowanej pandemią w barokowym kościele św. Jerzego w Gnieźnie obok Katedry Gnieźnieńskiej z inicjatywy hm. Aleksandra Sekulskiego odbyła się msza św. za zmarłych seniorów harcerskich m.in. hm. Pawła Napieralskiego, hm Walentego Kupczyka, hm. Władysława Szymańskiego, hm. Edmunda Głogowskiego, hm. Władysława Górczyńskiego, hm. Jana Glapiaka, phm.

Edmunda Napieralskiego, phm. Edmunda Bogdańskiego, phm. Zdzisławę Sekulską. We mszy uczestniczyli przedstawiciele władz Gniezna, przedstawiciele Prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów oraz Kręgi z Poznania, Gniezna, Wągrowca, Czerwonaka, Janowca Wielkopolskiego, Słupcy, Mogilna, Trzemeszna oraz gnieźnieńscy harcerze. WR KSHiS oraz Kręgi z Gniezna, Wągrowca, Słupcy przybyły ze swoimi proporcami. Mszę św. celebrował kapelan gnieźnieńskiego harcerstwa ksiądz pwd. Wojciech Orzechowski, a piękną oprawę muzyczną przygotowała 44 Drużyna Wędrownicza z Gniezna. Na zakończenie mszy odśpiewana została Modlitwa Harcerska. Po nabożeństwie wszyscy zostali zaproszeni do kawiarni w Gnieźnieńskim Ośrodku Sportu i Rekreacji przy ul. Błogosławionej Jolenty na pyszny poczęstunek przygotowany przez Seniorów z Kręgu „Bezimienni” z Gniezna. Rozmowom i wspomnieniom nie było końca. Zadowoleni ze spotkania rozjechaliliśmy się w różne strony.

hm. Gabriela Jaskulska

Przedstawiciele WR KSHiS po uczestniczeniu w powyższej gnieźnieńskiej uroczystości udali się na osobiste zaproszenie **90-latki pwd. Marii Stróżyk z Leszna** na Jej prywatne spotkanie jubileuszowe do Zielonej Wsi koło Rawicza, gdzie w miejscu pamięci, w skład którego wchodzi m. innymi pomnik poświęcony Powstańcom Wielkopolskim zapalili znicze.

Towarzystwo Pamięci

Powstania Wielkopolskiego 1918-1919

Dnia 14 listopada o 17.00 w Szkole Muzycznej przy ul. Solnej w Poznaniu

odbył się kolejny raz koncert muzyki polskiej, którego współorganizatorami byli: Oddział

Wielkopolski Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919, Komisja Historyczna Chor. Wlkp. ZHP, Poznańska Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia nr 1 im. Henryka Wieniawskiego i Poznańska Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia im.

OPPO A96
2022.11.14 17:08

Mieczysława Karłowicza. Na koncert przybyli między innymi przedstawiciele wielkopolskich Kręgów Seniorów ZHP – „Piątacy”, „Szóstacy”, „OWAR”, „10 PDH i Wiarusy” z Poznania oraz „Damy Radę” z Wągrowca. W części

OPPO A96
2022.11.14 17:09

pierwszej koncertu słuchaliśmy polskich melodii ludowych w wykonaniu chórów szkolnych, którym towarzyszyły takie instrumenty jak akordeon, klarnet, kontrabas, perkusja, cymbały i fortepian. Oprócz pięknych popisów wokalnych wysłuchaliśmy też doskonałych wykonań instrumentalnych utworów polskich kompozytorów na fortepian, skrzypce i flet.

Nie szczędziliśmy braw młodym artystom. W drugiej części koncertu uczniowie obu szkół zaśpiewali pieśni i piosenki patriotyczne oraz harcerskie, a wraz z nimi dzięki wyświetlanym na ekranie tekstom śpiewała publiczność – rodzice uczniów i my harcerze seniorzy. Wśród pieśni harcerskich odśpiewano „Już lipa roztula”, czyli hymn Chorągwi Wlkp. ZHP, a całość zakończono pieśnią pożegnalną i zawiązanym na scenie harcerskim kręgiem przyjaźni.

hm. Urszula Kocikowska

Seniorzy z Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Płomienie” z Czerwonaka oraz z Klubu Seniora przy Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora w Owińskach spotkali się **18 listopada** w Osadzie Traperskiej – Bolechówko w ramach projektu Aktywny i Zaopiekowany Senior Gminy Czerwonak z programu Aktywni+. Gościliśmy tam wójta Gminy Czerwonak, pana Marcina Wojtkowiaka, przewodniczącego Rady Gminy Czerwonak, pana Wojciecha Skrzekuta oraz

pełnomocnika Wójta ds. polityki senioralnej i integracji międzypokoleniowej pana Bernarda Kimela. Tematem spotkania była piosenka z historią, więc przy akompaniamencie aż dwóch instrumentów, (bo na organach jak zwykle grał dh Heniu Wereda, a na akordeonie gościnnie Darek Surdyk) śpiewaliśmy piosenki harcerskie i nie tylko, przeplatane wspomnieniami i wystąpieniami gości. Było już dosyć chłodno, więc rozgrzewaliśmy się ciepłą herbatą, a dh Mariusz Urbaniak na zakończenie spotkania przygotował na ruszcie nad ogniskiem kiełbaski dla wszystkich uczestników.

hm. Gabriela Jaskulska

Dnia 19 listopada odbył się Zjazd sprawozdawczo – wyborczy Chorągwi Wielkopolskiej ZHP im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919

Zjazd Chorągwi Wielkopolskiej podjął decyzję o wyborze nowego komendanta - został nim **hm. Maciej Siwiak**. Gratulujemy i życzymy powodzenia na tej nowej harcerskiej ścieżce! 😊

Komenda Chorągwi Wielkopolskiej ZHP 🏆👑:

- hm. Maciej Siwiak - komendant Chorągwi
- dh. Monika Szaraniec - Skarbniczka Chorągwi
- hm. Justyna Hyża - Chmielewska - z-czyni Komendanta ds. programu
- hm. Inga Rusin - Siwiak - z-czyni Komendanta ds. pracy z kadra
- hm. Kinga Pelec - z-czyni Komendanta ds. wsparcia hufców
- phm. Joanna Stefańska - z-czyni Komendanta ds. organizacyjnych

Komisja Rewizyjna Chorągwi: 🇵🇱

- hm. Jacek Drzewiecki – przewodniczący
  - hm. Andrzej Przybyła – wiceprzewodniczący
  - hm. Aleksander Sroka – wiceprzewodniczący
  - hm. Grażyna Orpińska – sekretarz
  - hm. Tomasz Koprowski
  - hm. Piotr Majorczyk
  - pwd. Tomasz Niewiejski
  - hm. Paweł Staszak
  - phm. Jarosław Zimniak
-

Rada Chorągwi: 👤 👤

- hm. Rafał M. Socha – przewodniczący
- hm. Robert Chmielewski
- hm. Lidia Drzewiecka
- hm. Jerzy Hnatyk
- hm. Tomasz Kujaczyński
- hm. Artur Minta
- hm. Krzysztof Pelec
- hm. Krzysztof Stankowski
- hm. Agnieszka Tobolska
- hm. Beata Tylewska – Nowak

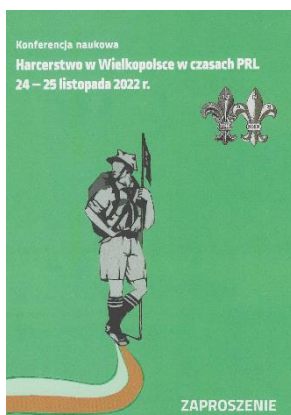

Sąd Harcerski Chorągwi: 🧑🏻‍⚖️

- hm. Grzegorz Owczarzak – przewodniczący
- hm. Jarosław Graczyk
- hm. Wiesława Klimowicz
- hm. Maria Lasecka
- hm. Bogdan Madajczak
- hm. Wojciech Mucha - Kruczyński
- hm. Barbara Paszkiewicz
- hm. Grzegorz Rzymiski
- hm. Dorota Schwarz - Wolska
- hm. Iwona Śmiłowska – Zydorczyk

Fot. [Michał Narojczyk/ZHP](#)

GRATULACJE !

W pierwszym dniu konferencji zorganizowanej przez Komisję Historyczną Chorągwi Wielkopolskiej ZHP, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu oraz Wydział Historii UAM brali udział współautorzy tego tekstu (cześć z nas od godz. 11.10). Przed naszym przyjściem jak się dowiedzieliśmy głos zabrała m.in. prof. UAM Edyta Głowacka – Sobiech autorka i współredaktorka książek oraz artykułów między innymi z zakresu historii harcerstwa. My swój udział w konferencji zaczęliśmy od wystuchania wykładów prof. hm. Zbigniewa Pilarczyka oraz prof. phm. Marka Mikołajczyka – Przewodniczącego Komisji Historycznej Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. Hm. Zb. Pilarczyk zauważył, że każdy z nas ma swoje zdanie o

harcerstwie w PRL, ale w masowej organizacji musiała istnieć różnorodność także w tym temacie. Były w ZHP także przypadki indokrynacji kadry, ale nie harcerzy, dzieci przede wszystkim przeżywały wspaniałe przygody harcerskie. Kursy harcerskie w istniejących wtedy liceach pedagogicznych były wspaniałą szkołą kształtowania wychowawców harcerskich. W latach 60 tych i później Komenda Chor. Wlkp. była środowiskiem instruktorów społecznych, nie zajmujących się polityką, jednak w latach 1980-81 zaczęto się dzielić – było zróżnicowane politycznie społeczeństwo, więc i w harcerstwie każdy miał prawo wyboru. Prof. Mikołajczyk wspominał o silnej ideologizacji harcerstwa po 1956 r. wymuszonej politycznymi okolicznościami – dopisano drugą zwrotkę do Hymnu ZHP, ale śpiewający ją młodzi harcerze nie mieli żadnych złych skojarzeń. Zwrotkę tę usunięto na VII Zjeździe ZHP w 1981 r. W roku tym odbyły się też dwa Zloty ZHP – jeden w Krakowie, zakończony mszą św., a drugi w Poznaniu, na którym dnia 26 września prezydium rad Chorągwi kaliskiej, konińskiej, pilskiej, leszczyńskiej i poznańskiej przyjęło uchwałę, w której znalazły się słowa: „apelujemy do wszystkich, którym leży na sercu dobro dziecka o uniemożliwienie wykorzystywania dzieci do machinacji politycznych oraz sprowadzenia celów wychowawczych do gry politycznej dorosłych”. Hm. Włodzimierz Warchalewski – komendant Chor. Wlkp w latach (1985-1990) powiedział, że powstanie Harcerskiej Służby Polsce Socjalistycznej było ceną za to, że w Polsce nie było jednej socjalistycznej organizacji

młodzieżowej. W Komendzie Chor. byli różni ludzie, ale starano się mimo zadań odgórnych przywracać pamięć harcerską, dokumentować fakty z historii ZHP, wydawano „Zeszyty Historyczne Chorągwi Wlkp.” Harcerstwo pokazywało się na zewnątrz, była bardzo silna Rada Przyjaciół Harcerstwa. Bez dobrej woli i współpracy nie można by było zaspokoić potrzeb dzieci i młodzieży. Następna prelegentka prof. Elżbieta Wojcieszek przedstawiła represje wobec ZHP w czasie Polski Ludowej, wspominała że panował administracyjny ateizm oraz że Rada ZHP przyjęła uchwałę o poparciu komunizmu, a także o przebiegu zlotu młodzieży

zorganizowanego w Szczecinie w kwietniu 1946 roku - Trzymamy Straż Nad Odrą i o jego skutkach dla harcerzy. Powodem represji wobec harcerzy – inwigilacji, wyroków więzienia był również przypadek zabójstwa działacza ZMP przez członków ZHP. Represje te były różne i w różnym stopniu nasilone zależnie od regionu kraju. Hm. Tomasz Kozik przedstawił wzrastającą tendencję do pisania prac – książek i artykułów o harcerstwie. Prof. Agnieszka Sawicz mówiła na temat harcerstwa polskiego we Lwowie. Wspomniała, że w 1966 r. w Ukrainie pojawił się druh propagujący harcerstwo w ZSP, ale dopiero w 1991 r. po spotkaniu konsulów podano informację o nawiązaniu kontaktu z ZHP. Po rozpadzie ZSRR we Lwowie powstały pierwsze drużyny, potem na krótko nawiązano ścisłą współpracę z ZHR. Kłopoty finansowe i inne sprawiły, że harcerze musieli „okrzepnąć” i nie są już zależni od organizacji polskich. Po 2009 r. harcerstwo w Lwowie zaczęło się „sypać”, gdyż dużo młodych ludzi wyjechało za granicę bez chęci powrotu i obecnie we Lwowie w harcerstwie jest ok. 100 osób. Po przerwie obiadowej rozpoczęła się następna część konferencji stwierdzeniem przedstawiciela ZHR – hm. Tomasza Łęckiego, który skrytykował dotychczasowe wystąpienia stwierdzając, że były to luźne wypowiedzi, a na konferencji powinny być wygłaszane poważne referaty. Głos zabrał Stanisław Czopowicz – teolog, instruktor harcerski, harcmistrz, w latach 80. przewodniczący Rady Porozumienia Kręgów Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego, który stwierdził, że definicją harcerstwa jest ruch wychowujący młodych ludzi przez służbę Bogu i bliźnim, skrytykował książkę prof. Edyty Głowackiej – Sobiech twierdząc, że wiedzę czerpała z niepewnych, niewiarygodnych źródeł, a na koniec długiego wystąpienia wypowiedział swoją konkluzję, że w PRL nie było harcerstwa. Pan Wojciech Hausner i dr hab. Piotr Gołdyn przedstawili genezę i dalsze losy różnych nurtów harcerstwa niezależnego od ZHP. Hm.

Bogusław Olejniczak zabrał głos na temat braku zrozumienia w swoim macierzystym Hufcu ZHP Jeżyce dla pomysłu nadania Hufcowi im. Tadeusza Kościuszki, wspominając przy tym budowę Domu Harcerza. Druhowie – hm, Jadwiga Mianowska i hm. Zbysław Jeżewski przedstawili w skrócie historię swoich Hufców, przy czym hm. Mianowska pokazała „kapsułę czasu” – butelkę zatopioną 86 lat temu ze zobowiązaniem zastępu do zdobycia stopnia żeglarza, wydobytą ostatnio z jeziora Durowskiego. O 65 latach pracy Komisji

Historycznej Chor. Wlkp. opowiedział hm. Marian Derda. Wystąpienia prelegentów spotkały się ze zróżnicowaną reakcją słuchaczy – od entuzjazmu do milczącej dezaprobaty. Phm.

Wawrzyniec Wierzejewski – zastępca przew. powyższej Komisji w asyście phm. Marka Mikołajczyka – Przewodniczącego Komisji Historycznej Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. wyróżnili m.in. harcerzy: hm. Marka Urbanowicza, hm. Mariana Derdę, phm. Stanisława Maja, hm. Stanisława Jasińskiego, pwd. Marię Wielebską, phm. Piotra Persa, hm. Tomasza Kujaczyńskiego, hm. Stefana Barłoga „Ryngrafami Harcerskimi” – wyróżnieniami Komisji za upowszechnianie wiedzy o historii

harcerstwa wielkopolskiego. Projektantem odznaczenia był Wincenty Wierzejewski - współtwórca Wielkopolskiego skautingu i komendant 1. Kompanii skautowej. Hm. Gabriela Jaskulska – przew. Wielkopolskiej Rady Kręgów Seniorów i Starszyny Harcerskiej wręczyła hm. Zenonowi Wechmannowi Krzyż św. Jana Pawła II i bł. Ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego, a z-ca przew. WR KSHiS stwierdzając, że Rada

wystąpiła również o dyplom jubileuszowy od Naczelniczki ZHP dla druha Zenona z okazji ukończenia przez niego 95 lat - przeczytała i wręczyła jubilatowi ten dyplom. Przy świeczniku hm. Zenon Wechmann opowiedział o represjach, jakim on i inni harcerze zostali poddani za wierność ideałom i konspiracyjną działalność harcerską. Krąg braterski zakończył ten dzień konferencji.

hm. Barbara Król, hm. Urszula Kocikowska, hm. Gabriela Jaskulska, pwd. Zdzisław Firlej, phm. Piotr Pers

3.KOMUNIKATY

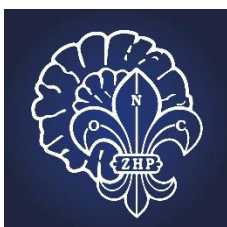

Wyjątek z Rozkazu L.1/2022 z dnia 8 kwietnia 2022 r. **Komendanta Hufca Poznań – Jeżyce:**

„3. Drużyny 3.2. Zmiany organizacyjne

3.2.1. Przyjmuję w poczet drużyn hufca **Harcerski Krąg Seniorów „PRZYJACIELE”** i zatwierdzam jego Konstytucję.

Podaję do wiadomości, że w wyniku wyborów na funkcję komendantki HKS „PRZYJACIELE” została wybrana drużna phm. Elżbieta Olczak. **Mianuję drużną phm. Elżbietę Olczak komendantką HKS „PRZYJACIELE”.** Jednocześnie drużna Elżbieta otrzymuje przydział do Hufca. Składam serdeczne gratulacje i życzę powodzenia w działalności Kręgu.”

Wyjątek z Rozkazu L.13/2022 z dnia 18 listopada 2022 r. **Komendanta Chorągwi Wielkopolskiej ZHP:**

„6. Mianowania instruktorów 6.1. Zamknięcie próby na stopień harcmistrzyni/harcmistra

6.1.1. Na wniosek Komisji Stopni Instruktorskich z dnia 18.10.2022r. **zamykam próbę i przyznaję harcmistrzyni/harcmistra**

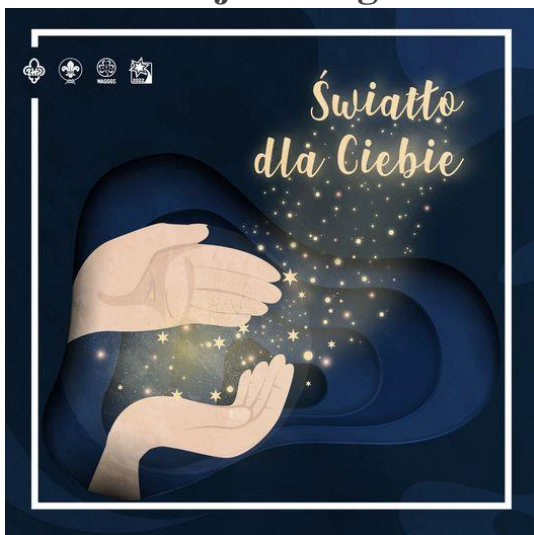
- **phm. Barbarze Król – Hufiec Poznań Nowe Miasto – opiekun hm. Gabriela Jaskulska....”**

Dnia 18 grudnia o godz. 15.00 w Farze poznańskiej odbędzie się uroczystość przekazania Betlejemskiego Światła Pokoju.

Po mszy św. na skwerze przy Urzędzie Miasta Poznania odpalić będzie można Światło do swoich lampek.

Hasło Betlejemskiego Światła Pokoju 2022 – „Światło dla ciebie”

Już 32. raz przynosimy lampion, w którym płomień użycza nam światła i ciepła. Lampion chroni ten płomień przed wiatrem, który mógłby go z łatwością zgasić. I o ile w grudniu jest raczej zimno i potrzeba nam więcej ciepła niż nigdy, płomyk lampki może nam oferować, to nawet tak mały płomień, skutecznie potrafi ogrzać oraz rozjaśnić i oświetlić otoczenie. Okazuje się, że płomień lampy czy świecy ma znaczenie. Nawet w dzisiejszym świecie — świecie elektryczności rozjarzonym żarówkami, ledami, neonami... są sytuacje, gdy płomień jest niezbędny, gdyż jego blask i ciepło mogą nawet uratować życie. Płomień, który powierzono Związkowi

Harcerstwa Polskiego, pozwala odkryć ważne dla zuchów, harcerzy, wędrowników i instruktorów wartości i uczy być ich stróżami. Swoją wędrówkę rozpoczął w Grocie Narodzenia Jezusa Chrystusa w Betlejem, w miejscu, w którym narodziła się — jak pisze św. Jan — Światłość prawdziwa, która oświeca każdego człowieka, gdy na świat przychodzi. Zatem nie sposób nie dostrzec związku Betlejemskiego Światła Pokoju z Jezusem, który rodząc się w Betlejem, staje się człowiekiem i będąc Bogiem, dzieli się prawdą o tym, kim jest Bóg. Od tamtej chwili możemy poznawać Boga, patrząc na Jezusa i słuchając, co do nas mówi — w ten sposób rozpoczęła się nowa era w życiu ludzkości. Pozostaje tylko pokazać ludziom Jezusa, opowiedzieć o Nim, przekazać Jego słowa... A to okazuje się zadaniem niełatwym. I tak przez wieki prawda o Jezusie Bogu — człowieku dociera do nas. Otrzymujemy ją poprzez wiarę na różne sposoby: w sakramentach, w katechezie, w lekturze Pisma Świętego, w codziennym pacierzu... i 32. Raz w Płomieniu z Betlejem. Tak, to jest Płomień dla ciebie — Światło prawdy o Jezusie. A dzięki tobie ten płomień jest dla innych — dla każdego z kim się nim podzielisz, komu go dasz, gdzie go zanieziesz. Ale najpierw musisz go mieć sam. Betlejemskie Światło Pokoju otrzymamy od skautów ze Słowacji. Potem trafi do naszych chorągwi, hufców, kościołów, urzędów, szpitali, domów i... dalej biorąc udział w skautowej sztafecie. Weź je odważnie w swoje harcerskie ręce i podziel się nim z innymi. Tylko uważaj — łatwo jest utracić ten mały płomień. Silniejszy podmuch wiatru, rozkołyszany nieuważnie lampion i... po płomyku. Zaopiekuj się zatem tym Światłem troskliwie. Bądź rozważny i ostrożny — tylko w ten sposób twoje Światło będzie mogło ciągle świecić. A jeśli w tym płomyku rozpoznajemy Jezusa, to tak samo musisz postępować ze swoją wiarą — pilnuj jej, nie zapomnij podsycać przez modlitwę, tak jak wymieniasz świeczkę, gdy się dopala. Oslaniaj od wiatru zła, który ją osłabia i może zgasić. To jest Światło dla ciebie, a dzięki tobie dla innych. Dziel się nim z drugim człowiekiem poprzez służbę tak, jak zapalasz płomień od płomienia. Dziś potrzeba jak nigdy odważnych i

rozsądnych młodych ludzi, aby ogień wojny zastępowali Światłem Pokoju. To dla nas harcerzy wyjątkowa możliwość, aby poprzez służbę Bogu, Polsce i ludziom dawać innym nadzieję na pokój. Sami jednak musimy mieć pokój w sobie. Tak jak Światło: gdy je masz, możesz dać je innemu. Dlatego, jak widzisz, ważne jest, żebyś miał Światło w sobie. Żebyś miał wiarę w Jezusa, który przynosi pokój i nadzieję rodząc się w Betlejem. Daj to Światło drugiemu człowiekowi, a sam zobaczysz, że tobie niczego nie ubędzie. Bo wartości takie jak wiara, nadzieja, miłość podobnie jak światło — gdy się nimi dzielisz, one się mnożą. Nieś w sobie Płomień, którego Betlejemskie Światło Pokoju jest znakiem, nieś nie tylko w grudniu i nie tylko od Święta. Bądź uczciwym harcerzem, który słowa Przymierzenia Harcerskiego wypełnia treścią i się im nie sprzeniewierza. Dla którego Prawo Harcerskie jest kodeksem postępowania i sposobem na rozwiązywanie problemów i dylematów. W Betlejem rozpałiło się przed dwoma tysiącami lat Światło dla Ciebie, teraz w znaku Betlejemskiego Światła Pokoju trafia w twoje ręce. Strzeż go jak najcenniejszego skarbu i pomnażaj, dzieląc się z innym.

Ks. Marek Kiedrowicz – Kapelan Chorałwi Gdańskiej ZHP

Informujemy, że zgodnie z tradycją **dnia 27 grudnia br. przy Pomniku Harcerskim** nad jeziorem Malta **o godzinie 18.00** odbędzie się **Apel Pamięci z okazji Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego** - największego zwycięskiego polskiego zrywu niepodległościowego. W tym roku obchodzimy 104 rocznicę wybuchu Powstania. Jak zwykle Poznaniacy obchodzą to święto w różnych miejscach, **my – prezydium WR KSHiS apelujemy jednak, aby**

zjawić się głównie jako harcerze – pod pomnikiem harcerskim. Serdecznie zapraszamy!

Druhny, Druhowie – jako komendantka Kręgu Starszozharcerskiego „OWAR” w Poznaniu z dumą donoszę, że Krąg kończy w grudniu 30 lat i jako krąg seniorski zatwierdzony został po nazwę Krąg Starszoharcerski Seniorów ZHP na os. Warszawskim w Poznaniu rozkazem z dnia 10 grudnia 1992 r. nr 13/92 Komendanta Hufca Poznań – Nowe Miasto. Od nazwy Osiedle Warszawskie powstał z czasem skrót OWAR i obecnie działamy pod nazwą Krąg Starszozharcerski Seniorów ZHP. Na początku istnienia było nas około

sześćdziesięciu, jednak nieuchronny los spowodował, że obecnie jest nas trzynastu, z czego część członków Kręgu nie może już brać udziału w spotkaniach. To oraz fakt, że nie mamy żadnego sponsora jest powodem, że mimo chęci nie możemy Was wszystkich zaprosić na jubileusz, czego bardzo żałujemy.

Mamy jednak nadzieję, że dobrze nam życycie .....

Hm. Barbara Król

Komenda Wspólnoty Seniorów im. ks. hm. Antoniego Bogdańskiego w Skulsku zaprasza na zbiórkę noworoczną połączoną z wyborem nowych władz Wspólnoty Skulskiej, która rozpocznie się w dniu **21.01.2023** roku o godz. **11:00** w GOK Mielnicy Dużej.
W programie

1. Sprawozdanie Komendy Wspólnoty Skulskiej z minionej kadencji.
2. Dyskusja.
3. Wybór nowej Komendy Wspólnoty Skulskiej oraz Kapituły.
4. Przerwa obiadowa.
5. Propozycje do planu pracy na najbliższy rok.

Zgłoszenia ilości uczestników prosimy podać **do dnia 13.01.2023** na adres e-mail: **stefan1951@wp.pl** ewentualnie na numery telefonów: Jerzy Lipiński **509-163-199** lub Stefan Harko **665-510-130**.

Koszt uczestnictwa (kanapka, kawa, ciastko plus obiad) wynosi **40,00 zł.** od osoby.

Wpłata na konto:

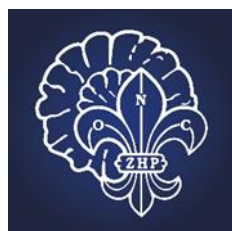
HUFIEC KONIN ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO ul. HARCERSKA 4, 62-510 KONIN nr konta: **97 1090 1199 0000 0001 1906 8379**

z dopiskiem „**Zbiórka Wspólnoty – wybory – Krąg ..... za ..... osoby**” do dnia **18.01 2023 r.**

Przypominamy że roczna składka członkowska wynosi **6,00 zł.** Płatne na powyższe konto z dopiskiem „**Składka do Wspólnoty Skulskiej za rok ..... – Krąg ..... za ..... osoby**”

Prosimy również o przesłanie aktualnych list członków Wspólnoty z danego Kręgu na adres **stefan1951@wp.pl**

Komendant Wspólnoty Skulskiej - hm. Jerzy Lipiński

"SZKOŁA ZA LASEM"
KURS PRZEWODNIKOWSKI 35+

Kiedy: 13-15.01.2023 i 17-19.02.2023

Gdzie: Kiekrz i Rogalinek

Dla kogo: członkowie ZHP powyżej 26 lat chcący zostać instruktorami ZHP

Koszt: 380 zł (chorągiew Wielkopolska)
435 zł (inne chorągwie)

Ankieta i regulamin:
Kontakt: marzanna.rzepka@zhp.net.pl

Szkoła Instruktorska
Chorągwi Wielkopolskiej
"Szkoła Wodzów"

KOMITET
DO SPRAW
POLITYCZNYCH
PUBLICZNYCH

NIW

Związek
Harcerstwa
Polskiego

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Szkolnictwa i Centrum Rozwoju Społeczności. Opiekuńczego w ramach: Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030

PRZYPOMNIENIE – MUSZTRA

- będąc w poczcie sztandarowym zachowujemy się jak na warcie – nie rozmawiamy, nie śpiewamy, nie klękamy, nie żegnamy się, nie podchodzimy do komunii – organizatorzy powinni poprosić przed mszą kapłana o udzielenie eucharystii najpierw członkom pocztów,
- składając kwiaty/znicze pod pomnikami – jeśli kilka grup chce je złożyć - idziemy trójkami (lub ew. inną liczbą osób), w rzędach. Po złożeniu kwiatów pierwszy rząd równo pochyła głowy, lub saltuje, robi zwrot przez lewe ramię, odchodzi. Wtedy pod pomnik podchodzi drugi rząd i robi to samo,
- przy melodii granej na trąbce się nie śpiewa,
- Modlitwę Harcerską śpiewamy w postawie „na bacność” tak jak przy śpiewaniu hymnu.

4. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:

Wiadomość o śmierci **Dh. Hm. Stanisława Sudy** pogрузzyła nas w głębokim bólu i żalu. **22 października 2022 r.** pożegnaliśmy naszego przyjaciela, kolegę, instruktora ZHP, a przede wszystkim człowieka o wielkim sercu. Dh Staszek był wielkim przyjacielem dzieci i wychowawcą, który mówił, zawsze przyświecała mu myśl, że przecież jest tylko po to, by dzieciom radość nieść. I tak też czynił. We wspomnieniach w książce „Ocalić od zapomnienia” mówił: *„Wszystko zaczęło się tak po prostu, zwyczajnie. Zaczęłem pracę nauczycielską w Szkole Podstawowej w Starym Strączu. Tam też zapoczątkowałem moje pierwsze kroki w harcerstwie. Po odbytej służbie wojskowej znów wracam do tej samej placówki i pełnię funkcję kierownika szkoły”*. Miałam przyjemność pracować z Dh. Staszkiem. Przyjmował mnie do pracy w tej szkole. Był wspaniałym przełożonym. Koleżeński, pomocny, potrafił prowadzić młode grono nauczycielskie. A to dalszy ciąg wspomnień: *„W 1959r. przenoszę się jako nauczyciel nauczania początkowego do Szkoły Podstawowej w miejscowości Krążkowo, gdzie będę pracował do przejścia na emeryturę. W Gminie Sława włączam się czynnie do pracy harcerskiej. Zakładam drużynę zuchową „Wiewiórki”. Od tego czasu wszystko sprowadza się do zdobywania wiedzy zuchmistrzowskiej. Uczestniczę w szkoleniach centralnych, chorągwiowych i hufcowych. Organizuję kolonie zuchowe, wędrujące stacje NAL, zimowiska, obozy wędrownie. Pełniłem funkcje kwatermistrzowskie na obozach, koloniach, zimowiskach i zgrupowaniach. Ponadto pełniłem funkcje z wyboru: członka komendy Hufca Wschowa, Sława, Namiestnika Zuchowego oraz Komendanta Hufca Sława. Drużynę zuchową prowadziłem bez przerwy do roku 1983. Władze harcerskie zawsze doceniały moją pracę i zaangażowanie. Otrzymałem wiele odznaczeń, dyplomów i pochwał. Między innymi: Złoty Krzyż Zasługi, odznakę za zasługi dla ZHP, Honorową Odznakę Ofensywy Zuchowej, Brązową i Srebrną Odznakę im. Janka Krasickiego. Środowisko wiejskie bliskie mi było i znane od dziecka. Od*

dawna marzeniem moim było, by pracę swoją poświęcić dla tego środowiska. Nawet na emeryturze nauczycielskiej funkcjonuje jako instruktor- senior oraz jako sympatyk Komendy Hufca ZHP Wschowa.” Tyle wspomnień Dh, Staszka. Ale nie tylko działał w harcerstwie. Dał się poznać jako wielki społecznik, Był radnym gminy Sława. Uehonorowany tytułem „Sławski Law” dla szczególnie zasłużonych mieszkańców i sympatyków gminy Sława, przyznawany przez Radę Miejską na wniosek burmistrza. Cokolwiek Dh Staszek robił to robił to perfekcyjnie. Wszystko musiało być zapięte na ostatni guzik. Jeszcze niedawno, bo w maju tego roku organizował w Sławie uroczystość nadania krzyży nagrobnych na mogiłach hm. Anny Szerokiej i hm. Heleny Heyduk z udziałem władz Miasta i Gminy Sława. I taki był Druh Staszek. A teraz: „Patrzy jak prędko mija czas, Życie Twe też przeminie wraz. Życie to jedno, które Bóg Ci dał. Wszystko przeminie tak jak sen, Troski, kłopoty skończą się. Pomyśl, gdy życia skończysz bieg Przejdiesz na tamten drugi brzeg, Powiedz szczęśliwy będziesz tam?” Chyba jest szczęśliwy. Już jest ze swoją ukochaną żoną Malwiną, za którą tak tęsknił. Druhu Staszku! Odchodzisz dzisiaj na wieczną wartę. Żegnamy Cię w imieniu braci harcerskiej- zuchów, harcerzy, instruktorów i seniorów, gdzie aktywnie działałeś. Dziękujemy Ci za ponad 60 lat pracy instruktorskiej, za wiedzę i doświadczenie przekazywane młodemu pokoleniu. Spoczywaj w pokoju!

hm. Rozalia Morawska

Dnia 14 października 2022 r. odszedł na Wieczną Wartę **Druh Jan Wawrzyniak** – ppłk Wojska Polskiego, żołnierz AK. Druh Jan wstąpił do V Hufca im. ks. Józefa Poniatowskiego w Poznaniu w lata czterdziestych minionego wieku. W swej działalności wykazał się specjalnym zainteresowaniem lotnictwem, osiągając wspaniałe wyniki, które już w Harcerskim Kręgu Piątek Seniorów w Poznaniu przekazywał młodzieży. Był aktywny w działaniu Harcerskiego Kręgu Piątek, a także w Towarzystwie Miłośników Lotnictwa. W Kręgu Piątek działał po kres sprawności fizycznej. Spoczął na cmentarzu Junikowo w Poznaniu dnia 21 października br.

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI

REDAKCJA BIULETYNU ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY

NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR I OPRACOWANIE TECHNICZNE: phm. BARBARA KRÓL

barbara.krol@zhp.net.pl, basia_krol@o2.pl